

Hangi Öğrenciler Daha Uyumlu? Üniversiteye Uyumun Bazı Demografik Faktörlere Göre İncelenmesi¹

DOI: 10.26466/opus.773534

*

Evren Erzen* – Nilüfer Özabacı **

* Dr. Öğr. Üyesi, Artvin Çoruh Üniversitesi

E-Posta: evrenerzen@hotmail.com

ORCID: [0000-0001-9726-2688](https://orcid.org/0000-0001-9726-2688)

**Prof. Dr., Yeditepe Üniversitesi

E-Posta: niluferozabaci@hotmail.com

ORCID: [0000-0001-6237-1921](https://orcid.org/0000-0001-6237-1921)

Öz

Bu araştırmada cinsiyet, öğrenim görülen fakülte ve sınıf düzeyi değişkenlerinin, üniversiteye farklı düzeylerdeki uyumda farklılaşmaya sebep olup olmadığı ele alınmıştır. Araştırma, değişkenler arası ilişkileri belirlemek amacıyla ilişkisel desende tasarlanmıştır. Katılımcılar altı farklı fakültede öğrenim gören 992 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Katılımcıların 377'si erkek (%38), 615'i kadındır (%62). Sonuçlar kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha iyi uyum sağladığını göstermektedir. Fakülte değişkenine yönelik analizler arkadaş ilişkilerinde uyum açısından eğitim, iktisat ve işletme, ilahiyat, mimarlık-mühendislik ile fen-edebiyat; akademik uyum açısından ilahiyat, eğitim ve tıp; üniversiteye genel uyum sağlama açısından ilahiyat ve tıp fakültesi öğrencilerinin avantajlı olduğunu göstermektedir. Sınıf düzeyleri açısından yapılan analizler ikinci sınıf öğrencilerinin arkadaş ilişkilerinde uyum bağlamında risk grubunda olduğunu, ikinci sınıf öğrencilerinin uyum sorunu yaşama potansiyellerinin diğer sınıf düzeylerinden daha fazla olduğunu göstermektedir. Ulaşılan sonuçlar literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversiteye uyum, fakülte, sınıf düzeyi, cinsiyet

¹ Bu çalışma Prof. Dr. Nilüfer ÖZABACI danışmanlığında Evren ERZEN tarafından hazırlanan doktora tezinin verilerinin bir kısmı kullanılarak hazırlanmıştır.

Which Students Are More Adjusted? Examination Of University Adjustment In Terms Of Some Demographic Factors

*

Abstract

In this study, it was examined whether the variables of gender, faculty and grade level of education caused differentiation in university adaptation at different levels. The research was designed in a correlational design to determine the relationships between variables. Participants consisted of 992 university students from six different faculties. 377 of the participants were male (38%) and 615 were female (62%). The results show that female students adapt better than male students. The analysis of the faculty variable shows that in terms of friendship adjustment, faculties of education, economics and administrative sciences, theology, engineering and architecture and science and letters seem to be advantageous; theology, education and medicine in terms of academic adjustment; in terms of general adjustment to the university, theology and medical faculty students seem to be advantageous. Analyzes in terms of grade levels revealed that second grade students were in the risk group in terms of adjustment in their friendship relationships, and the potential of second grade students to have adjustment problems was higher than other grade levels. The results were discussed in the light of literature.

Keywords: *Adjustment to university, faculty, grade level, gender*

Giriş

Üniversite yaşamını insanların yükseköğrenimlerini tamamladıkları bir dönem olmanın ötesinde ailelerinden ayrı kaldıkları, yaşamın güçlükleriyle yüz yüze geldikleri önemli bir zaman dilimidir. Bu sebeple bireyler; üniversite yaşamında gerek kendisinden, gerekse çevresinden kaynaklanan faktörlere dayalı uyum sorunları yaşayabilmektedirler.

Üniversiteye uyum sorunlarının nedenlerine odaklanan araştırmalara bakıldığında demografik değişkenlerin ön planda olmadığı, bunun yerine bireyin kişisel özelliklerinin yer aldığı araştırmaların ağırlıkta olduğu görülmektedir. Söz konusu kişisel özelliklerle üniversiteye uyumun ilişkisi hakkında fikir sahibi olmaya yardımcı olacak çok sayıda araştırma bulunmaktadır (Gómez, Alfredo ve Glass, 2014; Kalsner ve Pistole, 2015; Leong ve diğ., 2017). Bununla birlikte çevresel faktörlerin de üniversiteye uyum üzerinde etkili olabildiğine ilişkin ipuçları bulunmaktadır. Örneğin farklı fakültelerdeki öğrencilerin üniversiteye uyum düzeylerinin değişebildiği (Bökeoğlu, 2007; Karahan ve diğ., 2005), farklı okul çevreleri öğrencinin uyum düzeyine etki edebildiği (Murray-Harvey ve Slee, 2010) bilinmektedir. Türkiye'de üniversiteye giriş puanları açısından bakıldığında yıllardır en yüksek puanlarla giriş yapılan tıp fakülteleri (YÖK, 2019a) ile nispeten çok daha düşük puanlarla öğrenci alımı yapan iktisadi ve idari bilimler fakültelerinin (YÖK, 2019b) aynı çevresel koşullara sahip olmaları pek mümkün görünmemektedir. Bununla birlikte öğrencilerin sınıf düzeyleri de üniversiteye uyum düzeylerinin belirlenmesinde önemli bir etken konumundadır. Uyum sorunları açısından birinci sınıf öğrencilerini ön plana çıkaran çalışmaların (Bülbül ve Güvendir, 2014; Hinkle, 2004) yanı sıra az sayıda farklı sınıf düzeylerini inceleyen çalışma bulunmaktadır (Reyes, 2011; Sülek Şanlı, 2015). Bu durum, farklı sınıf düzeylerinde ve fakültelerde yaşanmakta olan uyum sorunlarının gözden kaçırılması ve müdahale programlarında bu faktörlerin göz ardı edilmesi riskini barındırmaktadır. Bu açıdan üniversiteye uyumun belirlenmesinde öğrenim görülen fakültelerin ve sınıf düzeylerinin göz önünde bulundurulması önemlidir. Son olarak çalışmada başlı başına uyum düzeyine etki eden bir faktör olan cinsiyet faktörü yer almaktadır. Bilindiği üzere kadınların erkeklere göre sahip oldukları biyolojik ve hormonal farklılıkların büyük ölçüde psikolojik sonuçları bulunmakta ve bu durum da kadınlarla erkeler arasında uyum becerileri açısından farklılaşmaya sebep olmaktadır (Brizendine, 2014b, 2014a).

Öte yandan kadınlar erkeklerden farklı yaşayış tarzlarına sahip olduğu gibi erkeklere etki edenlerden daha farklı sosyal faktörlere maruz kalabilmektedirler (Sancar, 2014). Dolayısıyla kadınlarla erkekler arasında uyum açısından farklılaşma olması beklenen bir durumdur. Fakat bu farklılaşmanın üniversiteye uyumun hangi alt basamağında ve özellikle hangi uyum düzeyinde gerçekleştiğine dair henüz bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple bu çalışmadan elde edilecek bulguların, önceki araştırmaların sonuçlarını tamamlayıcı nitelikte olacağı düşünülmektedir.

Literatürde üniversiteye uyum becerileri ile demografik faktörler arasındaki ilişkiyi ele alan çalışmalara bakıldığında barınma sorunu (Filiz ve Çemrek, 2006; Rienties, Beausaert, Grohnert, Niemantsverdriet ve Kommers, 2012), sosyal olanakların yetersizliği (Karahan, Sardoğan, Özkamalı ve Dicle, 1999; Sevüktekin, Nargeleçekenler ve Çetin, 2012) ve maddi imkânsızlıklar (Güçlü, 1995) gibi faktörlerin etkilerinin ele alındığı gözlenmektedir. Bununla birlikte özellikle yurtdışı araştırmalarda çok uluslu öğrenci alımı yapan üniversitelerin dil uyuşmazlığı (Yusoff, 2012) gibi güçlüklerle bağlı uyum sorunları yaşandığına dair bulgular elde edilmiştir. Konuya psikolojik danışma ve uyum programları açısından bakıldığında tüm bu veriler, oluşturulacak müdahale ve uyum programlarının geliştirilmesinde büyük öneme sahiptir. Çünkü yalnızca bireyle doğrudan ilişkili öz-yeterlik (Thomas ve diğ., 2016), sosyal destek (Halamandaris ve Power, 1997) ve bağlanma stili (Bernier, Larose, Biovin ve Soucy, 2004) gibi faktörler değil, kişiye dolaylı olarak etki eden bu gibi çevresel faktörler de bireyin uyum sürecine olumlu veya olumsuz özellikleri sebebiyle önem arz etmektedir. Bu noktada öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri (İkiz, Asıcı, Savcı ve Yörük, 2015) ve fakülte (Mercan ve Yıldız, 2011) gibi faktörlerin az sayıda çalışma ile incelendiği görülmektedir. Bu eksiklik, uyum sorunlarına yönelik geliştirilecek olan psiko-eğitim programlarının olası etkilerinin göz ardı edilmesi anlamına gelebilir. Dolayısıyla üniversiteye uyum düzeyine etki edebilecek sayısız değişken bulunmaktayken bu konuda ne kadar farklı değişkene ilişkin veri elde edilirse çözüme yönelik geliştirilecek programlara o kadar katkı sağlanmış olacaktır. Bu sebeple öğrenim görülen fakülte, sınıf düzeyi ve cinsiyete ilişkin bulguların, literatürdeki bulguların çeşitlenmesine ve zenginleşmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca çalışma kapsamında elde edilen verilerin düşük, orta ve yüksek olmak üzere üç farklı uyum düzeyinde elde

edilmiş olması, araştırmacılara tüm bu faktörlerin farklı uyum düzeylerindeki etkilerini karşılaştırma olanağı vereceği düşünülmektedir. Bu sebeple bu çalışmada incelenen değişkenler ve elde edilen verilerin üç farklı uyum düzeyinde ele alınmış olması önemlidir.

Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin cinsiyet, öğrenim gördükleri fakülte ve sınıf düzeylerine göre üniversiteye uyum becerilerinin farklılaşmaya sebep olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda üniversite öğrencilerinin uyum düzeyleri belirlenerek her bir uyum düzeyinde farklılaşma olup olmadığı ayrı ayrı sınıanmıştır.

Yöntem

Çalışmanın Deseni

Çalışmada üniversiteye uyum faktörü bağımlı; cinsiyet, fakülte ve sınıf düzeyi değişkenleri bağımsız değişkenler olarak belirlenmiştir. Bağımsız ve kategorik nitelikteki değişkenlerin bağımlı değişkende farklılaşmaya neden olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu sebeple çalışmada ilişkisel desenden faydalanılmıştır. İlişkisel desen, değişkenler arasındaki bağların açığa çıkartılması ve daha iyi anlaşılması amacıyla kullanılmakta olan nicel yaklaşıma dayalı bir desendir (Lodico, Spaulding ve Voegtler, 2006). İlişkisel desenler iki veya daha fazla değişken arasında, elde edilen puanların çıkarımsal sonuç elde etmeye olanak sağlamaktadır (Creswell, 2012). Bu sebeple bu çalışmada bağımlı değişkenin bağımsız değişkenler tarafından farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi amacıyla ilişkisel desen kullanılmıştır.

Katılımcılar Ve Prosedür

Çalışmanın evreni Türkiye'de bir üniversitenin 21.876 kayıtlı lisans öğrencisi olarak belirlenmiş ve bu üniversiteye bağlı altı farklı fakültenin dört farklı sınıf düzeyinden kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle veriler toplanmıştır. Çalışma kapsamında 1035 katılımcıdan veri toplanmış, z puanlarının incelenmesi sonucunda uç değerlere sahip olduğu belirlenen veriler çıkartılarak 992 kişilik veri seti elde edilmiştir. Katılımcılar, doldurulacak ölçek ve bilgi formu hakkında bilgilendirilmiş ve 40 dakikalık bir ders saati içerisinde uygulama sonlandırılmıştır. Katılımcıların 377'si erkek (%38), 615'i kadındır (%62). Ayrıca katılımcıların 223'ü (%22.5) birinci, 306'sı ikinci (%30.8), 262'si üçüncü (%26.4) ve 201'i dördüncü sınıfa (%20.3) devam etmektedir. Fakülte bazında

ise öğrencilerin 170'i (%17.1) fen-edebiyat, 154'ü (%15.5) tıp fakültesi, 124'ü (%12.5) mimarlık mühendislik, 178'i (%17.9) iktisat ve işletme, 193'ü (%19.5) ilahiyat ve 173'ü (%17.4) eğitim fakültesi öğrencilerinden oluşmaktadır.

Katılımcılara elde edilecek tüm verilerin gizli tutulacağı ve yalnızca bilimsel araştırma amacıyla kullanılacağı ve tüm katılımcıların istekleri doğrultusunda araştırmadan çekilme hakları olduğu, gönüllü olarak katılım sağlama-
larının beklendiği belirtilmiş ve herhangi bir teşvik sağlanmamıştır.

Veri Toplama Araçları

Üniversite Uyum Ölçeği: Üniversite Uyum Ölçeği, yazarın doktora araştırması kapsamında geliştirilmiştir. Üniversite öğrencilerinin uyum becerilerini Arkadaş İlişkisinde Uyum ve Akademik Uyum olmak üzere iki alt boyutla ele alan ölçek, 1'den (kesinlikle katılmıyorum) 5'e (kesinlikle katılıyorum) kadar derecelendirilmiş 5'li Likert tipinde ve 11 maddelidir. Ölçeğin geçerliğine ilişkin elde edilen doğrulayıcı faktör analizi değerleri $\chi^2/sd= 1.41$, RMSEA = .04, GFI = .95, CFI = .98 ve NNFI = .97'dir. Ölçeğin güvenirliğine ilişkin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları ise Arkadaş İlişkisinde Uyum boyutu için .83, Akademik Uyum boyutu için .82 ve ölçeğin bütünü için .82'dir.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacı tarafından hazırlanmış olan kişisel bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, öğrenim gördükleri fakülte ve sınıf düzeyine ilişkin sorular yer almaktadır.

Veri analizi

Üniversite öğrencilerinin farklı uyum düzeylerinde hangi faktörlerden etkilendiğinin belirlenmesi amacıyla Kruskal Wallis ve Mann Whitney U testlerinden yararlanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin sahip olduğu uyum düzeylerinin belirlenmesi içinse öncelikle uyum ölçeğinden alınan minimum ve maksimum puanlar belirlenmiştir. Sonrasında her bir alt boyut için ortalama ve standart sapma puanları belirlenerek uyum düzeyleri tespit edilmiştir. Sonuç olarak düşük, orta ve yüksek uyum düzeylerine sahip olduğu belirlenen gruplardan arkadaş ilişkisinde uyum için 131, 642 ve 219; akademik uyum için 136, 671 ve 185; genel üniversiteye uyum için 128, 714 ve 150 kişilik gruplar elde edilmiştir. Tüm analizler üniversiteye uyum düzeylerine göre belirlenen bu gruplar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Üniversiteye uyumun cinsiyete dayalı farklılaşmasına ilişkin bulgular

Öncelikle verilerin dağılımları incelenmiş normal dağılım göstermedikleri anlaşılmıştır. Bu sebeple üniversiteye uyum puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasının belirlenmesi amacıyla parametrik olmayan Mann Whitney-U testi gerçekleştirilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Farklı Uyum Düzeylerinin Cinsiyete Dayalı Farklılaşmasına İlişkin Mann Whitney-U Testi Sonuçları

Boyut	Düzyey	Cinsiyet	η	$\bar{X}_{\text{sıra}}$	$\Sigma_{\text{sıra}}$	U	Z	p
Arkadaş İlişkisinde Uyum	Düşük uyum	Erkek	54	62.82	3392.50	1907.50	-71	.47
		Kız	76	67.40	5122.50			
	Orta uyum	Erkek	260	313.28	81454.00	47524.00	-93	.34
		Kız	382	327.09	124949.00			
Yüksek uyum	Erkek	63	105.88	6670.50	4654.50	-65	.51	
	Kız	156	111.66	17419.50				
Akademik Uyum	Düşük uyum	Erkek	72	67.48	4858.50	2230.50	-32	.74
		Kız	64	69.65	4457.50			
	Orta uyum	Erkek	254	334.61	84991.00	52606.00	-09	.92
		Kız	416	336.04	139794.00			
Yüksek uyum	Erkek	51	98.60	5028.50	3131.50	-89	.37	
	Kız	134	90.87	12176.50				
Üniversiteye Uyum	Düşük uyum	Erkek	63	65.24	4110.00	1938.00	-38	.70
		Kız	64	62.78	4018.00			
	Orta uyum	Erkek	272	332.71	90497.50	66854.50	-2.52	.01
		Kız	442	372.75	164757.50			
Yüksek uyum	Erkek	42	69.85	2933.50	2030.50	-1.00	.31	
	Kız	108	77.70	8391.50				

$\bar{X}_{\text{sıra}}$: Sıra ortalamaları, $\Sigma_{\text{sıra}}$: Sıralar toplamı, η : Kişi sayısı, p: Anlamlılık değeri

Sonuçlar yalnızca üniversiteye genel uyum puanlarında orta uyum düzeyinde kızlar ve erkekler arasında anlamlı bir farklılık gözlemlendiğini göstermektedir [$U = 66854.50, p < .01$].

Ortaya çıkan anlamlı fark kaynağına bakıldığında, aradaki anlamlı farkın kızların uyuma ilişkin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}} = 372.75$) erkeklerin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}} = 332.71$) yüksek olmasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

Üniversiteye uyumun fakülteye dayalı farklılaşmasına ilişkin bulgular

Öğrenim görülen fakültenin üniversiteye uyumda farklılaşmasını belirlenmesi amacıyla Kruskal Wallis testi gerçekleştirilmiştir. Analizler arkadaş ilişkisinde uyum, akademik uyum ve üniversiteye genel uyum olmak üzere üç ayrı düzeyde de analiz edilmiştir. Analiz sonucunda arkadaş ilişkisinde uyum alt boyutunun düşük ($\chi^2_{(5)}= 11.22; p < .05$), orta ($\chi^2_{(5)} = 13.06; p < .05$) ve yüksek ($\chi^2_{(5)} = 11.72; p < .05$) olmak üzere üç düzeyde de anlamlı farklılaşma gösterdiği belirlenmiştir (Tablo 2).

Her üç uyum düzeyinde ortaya çıkan anlamlı farklılığın kaynaklarının belirlenmesi amacıyla ikili Mann Whitney U testleri gerçekleştirilmiştir. Arkadaş ilişkisinde düşük uyum düzeyindeki farklılaşmanın kaynağının fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=31.80$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=23.44$); mimarlık-mühendislik fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}} = 23.64$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=16.24$); eğitim fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=26.97$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=16.62$) ve eğitim fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=24.17$) ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=16.46$) yüksek olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Arkadaş ilişkisinde orta uyum düzeyine sahip öğrenciler arasındaki farkın iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=122.71$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=98.52$); ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=123.42$), tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=99.62$); eğitim fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}} = 119.19$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=96.71$) yüksek olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Tablo 2. Arkadaş İlişkisinde Uyum Düzeylerinin Fakülte Değişkenine Göre Farklılaşma İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyut	Düzyey	Grup	η	$\bar{X}_{sıra}$	Sd	χ^2	p
Arkadaş İlişkisinde Uyum	Düşük Uyum	Fen-edebiyat	30	71.30	5	11.22	.04
		Tıp	25	51.44			
		Mim.-mühendislik	11	78.05			
		İktisat-İşletme	27	62.89			
		İlahiyat	23	59.74			
	Orta Uyum	Eğitim	15	86.03	5	13.06	.02
		Fen-edebiyat	103	304.12			
		Tıp	107	273.09			
		Mim.-mühendislik	94	318.77			
		İktisat-İşletme	114	345.50			
	Yüksek Uyum	İlahiyat	116	343.09	5	11.72	.03
		Eğitim	108	339.88			
		Fen-edebiyat	37	128.20			
		Tıp	22	82.61			
		Mim.-mühendislik	19	105.68			
		İktisat-İşletme	37	94.45			
		İlahiyat	54	115.91			
		Eğitim	50	115.35			

$\bar{X}_{sıra}$: Sıra ortalaması, Sd: serbestlik derecesi, χ^2 : Ki kare, η : Kişi sayısı, p : Anlamlılık değeri

Arkadaş ilişkisinde yüksek uyum düzeyine sahip öğrenciler arasındaki farkın fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{sıra}=34.46$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{sıra}=22.50$); fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{sıra}=43.18$) iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{sıra}=31.82$); ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{sıra}=41.74$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{sıra}=30.55$); eğitim fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{sıra}=39.78$) tıp fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{sıra}=29.05$) yüksek kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Akademik uyum bağlamında gerçekleştirilen analizlerde farklı fakülte-lerde öğrenim görmekte olan öğrenciler arasında orta düzeyli akademik uyuma sahip öğrenciler arasında anlamlı farklar meydana geldiği belirlenmiştir ($\chi^2_{(5)} = 12.03$; $p < .05$). Sonuçlar Tablo 3'te özetlenmiştir.

Tablo 3. Akademik Uyum Düzeylerinin Fakülte Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyut	Düzyey	Grup	η	$\bar{X}_{\text{sıra}}$	Sd	χ^2	p
Akademik Uyum	Düşük Uyum	Fen-edebiyat	28	73.34	5	7.09	.21
		Tıp	21	71.93			
		Mim.-mühendislik	17	57.50			
		İktisat-İşletme	22	80.16			
		İlahiyat	20	72.15			
	Orta Uyum	Eğitim	28	56.00	5	12.03	.03
		Fen-edebiyat	121	299.36			
		Tıp	102	336.22			
		Mim.-mühendislik	98	313.23			
		İktisat-İşletme	129	332.25			
	Yüksek Uyum	İlahiyat	123	371.20	5	6.51	.25
		Eğitim	98	364.53			
		Fen-edebiyat	21	98.86			
		Tıp	31	80.05			
		Mim.-mühendislik	9	107.28			
		İktisat-İşletme	27	77.93			
		İlahiyat	50	95.65			
		Eğitim	47	102.03			

$\bar{X}_{\text{sıra}}$: Sıra ortalaması, Sd: serbestlik derecesi, χ^2 : Ki kare, η : Kişi sayısı, p : Anlamlılık değeri

Orta düzeyli akademik uyumda ortaya çıkan farkın ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=134.60$) fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=110.20$); eğitim fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=121.58$) fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=100.62$); ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=119.62$) mimarlık-mühendislik fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=100.18$) yüksek olmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Üniversiteye genel uyuma bakıldığında orta düzeyde üniversiteye uyum gösteren öğrencilerin fakültele göre farklılaştığı gözlenmiştir ($\chi^2_{(5)} = 17.89$; $p < .05$). Kruskal Wallis testinin sonuçları Tablo 4'te özetlenmiştir.

Tablo 4. Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Fakülte Değişkenine Göre Farklılaşmasına İlişkin Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyut	Düzyey	Grup	η	$\bar{X}_{\text{sıra}}$	Sd	χ^2	p
Üniversiteye Uyum	Düşük Uyum	Fen-edebiyat	29	66.88	5	2.60	.76
		Tıp	27	57.85			
		Mim.-mühendislik	14	60.89			
		İktisat-İşletme	21	72.90			
		İlahiyat	19	60.55			
		Eğitim	18	67.81			
	Orta Uyum	Fen-edebiyat	117	307.23	5	17.89	.00
		Tıp	109	372.22			
		Mim.-mühendislik	103	328.34			
		İktisat-İşletme	136	354.23			
		İlahiyat	134	408.00			
		Eğitim	115	365.83			
	Yüksek Uyum	Fen-edebiyat	24	71.50	5	9.50	.09
		Tıp	18	50.06			
		Mim.-mühendislik	7	96.21			
		İktisat-İşletme	21	73.79			
		İlahiyat	40	80.18			
		Eğitim	40	81.95			

$\bar{X}_{\text{sıra}}$: Sıra ortalaması, Sd: serbestlik derecesi, χ^2 : Ki kare, η : Kişi sayısı, p: Anlamlılık değeri

Orta düzeyde üniversiteye uyum sağlayan öğrenciler arasındaki farkın tıp fakültesi öğrencilerinin uyum puanı sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=124.11$) fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=103.62$); iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamaları ($\bar{X}_{\text{sıra}}=136.21$) fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=116.29$); ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=140.87$) fen-edebiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=108.97$); ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=130.97$) mimarlık-mühendislik fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=103.42$); ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=146.41$) iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=124.75$) fazla olmasından kaynaklandığı görülmektedir.

Üniversiteye uyumun sınıf düzeyine dayalı farklılaşmasına ilişkin bulgular

Farklı üniversiteye uyum düzeylerinin fakülte değişkenine göre farklılaşım farklılaşmadığını belirlemek amacıyla bir dizi Kruskal Wallis testi gerçekleştirilmiştir. Analizler arkadaş ilişkisinde uyum, akademik uyum ve toplam uyum puanları üzerinden gerçekleştirilmiştir. İlk olarak arkadaş ilişkisinde uyum boyutunda analiz yapılmıştır. Düşük ve yüksek düzeyde arkadaş ilişkisinde uyuma sahip öğrencilerde bir farklılaşma gözlenmezken orta düzeyde arkadaş ilişkisinde uyuma sahip olan grubun sınıf düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($\chi^2_{(3)} = 11.11; p < .05$). Sonuçlar Tablo 5'te özetlenmiştir.

Tablo 5. Üniversite Öğrencilerinin Arkadaş İlişkisinde Uyum Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşmalarını Gösteren Kruskal Wallis Sonuçları

Boyut	Düzye	Grup	η	$\bar{X}_{\text{sıra}}$	Sd	χ^2	p
Arkadaş ilişkisinde Uyum	Düşük Uyum	1.sınıf	29	62.26	3	.47	.92
		2.sınıf	45	66.82			
		3.sınıf	33	68.39			
		4.sınıf	24	65.69			
	Orta Uyum	1.sınıf	154	322.88	3	11.11	.01
		2.sınıf	196	288.30			
		3.sınıf	171	350.17			
		4.sınıf	121	333.02			
	Yüksek Uyum	1.sınıf	40	119.73	3	1.51	.67
		2.sınıf	65	107.84			
		3.sınıf	58	105.37			
		4.sınıf	56	110.36			

$\bar{X}_{\text{sıra}}$: Sıra ortalaması, Sd: serbestlik derecesi, χ^2 : Ki kare, η : Kişi sayısı, p: Anlamlılık değeri

Ortaya çıkan anlamlı farkın kaynağının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen ikili Mann Whitney U testleri sonucunda orta düzeyde arkadaş ilişkisinde uyum gösteren öğrenciler arasındaki farkın üçüncü sınıf öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=203.05$) ikinci sınıf öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=167.38$); dördüncü sınıf öğrencilerinin sıra ortalamalarının ($\bar{X}_{\text{sıra}}=172.74$) ikinci sınıf öğrencilerinin sıra ortalamalarından ($\bar{X}_{\text{sıra}}=150.52$) fazla olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Akademik uyum boyutuyla gerçekleştirilen analizler sonucunda düşük, orta ve yüksek olmak üzere her üç düzeyde anlamlı bir farklılık oluşmadığı gözlenmiştir. Sonuçlar Tablo 6'da özetlenmiştir.

Tablo 6. Üniversite Öğrencilerinin Akademik Uyum Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşmalarını Gösteren Kruskal Wallis Sonuçları

Boyut	Düzyey	Grup	η	$\bar{X}_{\text{sıra}}$	Sd	χ^2	p
Akademik Uyum	Düşük Uyum	1.sınıf	39	67.53	3	.08	.99
		2.sınıf	47	68.48			
		3.sınıf	26	70.31			
		4.sınıf	24	68.17			
	Orta Uyum	1.sınıf	147	351.75	3	1.56	.66
		2.sınıf	203	336.12			
		3.sınıf	179	325.29			
		4.sınıf	142	333.02			
	Yüksek Uyum	1.sınıf	37	81.84	3	3.77	.28
		2.sınıf	56	100.73			
		3.sınıf	57	88.68			
		4.sınıf	35	99.46			

$\bar{X}_{\text{sıra}}$: Sıra ortalaması, Sd: serbestlik derecesi, χ^2 : Ki kare, η : Kişi sayısı, p : Anlamlılık değeri

Toplam uyum puanlarına göre gerçekleştirilen Kruskal Wallis testi ile akademik uyuma benzer şekilde düşük, orta ve yüksek üniversiteye uyum düzeylerinde de anlamlı bir farkın ortaya çıkmadığı gözlenmiştir. Sonuçlar Tablo 7’de özetlenmiştir.

Tablo 7. Üniversite Öğrencilerinin Toplam Uyum Puanlarının Sınıf Değişkenine Göre Farklılaşmalarını Gösteren Kruskal Wallis Sonuçları

Boyut	Düzyey	Grup	η	$X_{\text{sıra}}$	S.d	χ^2	p
Üniversiteye Uyum	Düşük Uyum	1.sınıf	36	64.08	3	.74	.86
		2.sınıf	39	65.77			
		3.sınıf	30	60.20			
		4.sınıf	23	68.61			
	Orta Uyum	1.sınıf	160	370.83	3	5.24	.15
		2.sınıf	224	331.63			
		3.sınıf	182	365.72			
		4.sınıf	148	372.13			
	Yüksek Uyum	1.sınıf	27	68.87	3	4.17	.24
		2.sınıf	43	77.60			
		3.sınıf	50	69.75			
		4.sınıf	30	88.03			

$\bar{X}_{\text{sıra}}$: Sıra ortalaması, Sd: serbestlik derecesi, χ^2 : Ki kare, η : Kişi sayısı, p : Anlamlılık değeri

Tartışma

Bu çalışmada cinsiyet, öğrenim görülen fakülte ve sınıf düzeyi değişkenlerinin farklı düzeylerde üniversiteye uyum sağlamış olan üniversite öğrencilerinde farklılaşmaya sebep olup olmayacağı araştırılmıştır. Bu doğrultuda incelenen değişkenler sıralı olarak ele alınmış ve başlıklar halinde tartışılmıştır.

Farklı Üniversiteye Uyum Düzeylerinin, Cinsiyete Göre Farklılaşmasına İlişkin Sonuç Ve Tartışma

Araştırmada arkadaş ilişkisinde uyum ve akademik uyum faktörlerine ait uyum düzeylerinin hiçbirinde anlamlı bir farklılık olmadığı gözlenmiştir. Üniversiteye genel uyum bağlamında gerçekleştirilen analizde düşük ve yüksek uyum düzeyindeki öğrencilerde cinsiyet faktörünün herhangi bir farklılığa neden olmadığı, buna karşın orta düzey uyuma sahip öğrencilerde kızların lehine anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir. Bu sonuca göre üniversiteye orta düzeyde uyum sağlama konusunda kızların lehine bir durum olduğu, bir başka ifadeyle kız öğrencilerin orta düzeyde üniversiteye uyum sağlama konusunda avantaj sağladıkları söylenebilir.

Literatürde kız ve erkeklerin üniversiteye uyum düzeylerine ilişkin farklı sonuçlar bulunmaktadır. Bu sonuçlar arasında erkeklerin üniversite ortamına daha uyumlu olduğunu gösterenler olduğu gibi (Altunay, 2010; Öztemel, 2010; Şahin ve Tunçel, 2008) cinsiyetin bir farklılık yaratmadığını (Aladağ Bayrak ve Bülbül, 2013; Alver, 1998; Darlow, Norvilitis ve Schuetze, 2017) veya belirli alanlarda kızların daha yüksek düzeyde uyum gösterdiğini ortaya koyan bulgular da (Gökkaya, 2016, s.60; Hum ve Falci, 2016, s.1; Sánchez, Colón ve Esparza, 2005, s.624) mevcuttur. Literatürde kızların daha yüksek umut düzeyine (Şahin, 2009) ve yaşam doyumuna (Dost, 2007) sahip olduklarına ilişkin bulgular, kız öğrencilerin zorluklarla mücadele güçlerini kullanarak iyi bir uyum sağlayabiliyor olmalarının bir açıklaması olabilir. Literatürde kızların erkeklerden daha fazla yardım arama davranışı sergiledikleri (Çebi, 2009; Yalın, 2007) ve erkeklere oranla ailelerinden daha az reddedilmeye maruz kaldıkları bildirilmiştir (Keskiner, 2012). Ayrıca sosyal destek alanında yürütülmüş araştırmalarda kızların erkeklerden daha yüksek düzeyde sosyal desteğe sahip olduğu (Orman, 2016; Sayar, 2006; Sever, 2015) ve kızların bu sosyal destekten erkeklere oranla daha fazla yarar sağladıkları be-

lirlenmiştir (Milner, Krnjacki ve LaMontagne, 2016). Kızların gerek arkadaş-tan gerekse aileden elde edilen sosyal desteği kullanma oranlarının erkeklerden yüksek olduğuna ilişkin veriler de bulunmaktadır (Kartal ve Çetinkaya, 2009). Bu durum kızların sosyal destek kaynaklarını çeşitlendirdiği ve erkeklerden daha verimli kullandığı bulgusuyla (Diaz ve Bui, 2017) örtüşmektedir. Cheung ve Sim (2017) kızların mesleki konularda ebeveynlerden, duygusal konularda arkadaşlarından destek aldıklarını ve bu sayede uygun destek türüne yönelerek sorunların çözümüne işlevsel yaklaştıklarını tespit etmiştir. Bu noktada kızların sağlıklı sosyal çevre edinerek sosyal uyumu, arkadaşlarıyla birlikte çalışmalar yürüterek akademik uyumu ve sorunlarını çevresiyle paylaşarak da genel üniversiteye uyumu başarılı bir şekilde gerçekleştirdikleri düşünülebilir.

Farklı Üniversiteye Uyum Düzeylerinin, Öğrenim Görülen Fakülteye Göre Farklılaşmasına İlişkin Sonuç Ve Tartışma

Bu çalışmada farklı uyum düzeylerindeki üniversite öğrencilerinin arkadaş ilişkisinde uyum, akademik uyum ve genel uyum puanlarının öğrenim gördükleri fakülteye göre farklılaşp farklılaşmadığı sınıranmıştır.

Arkadaşlarıyla uyum düzeyi düşük olan öğrenciler arasında eğitim, fen-edebiyat ve mimarlık-mühendislik fakültesi öğrencilerinin avantajlı olduğu görülmektedir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin umutsuzluk düzeylerinin az (Şahin, 2009) ve uyum sağlamaya yatkın olmaları (Erdoğan, Şanlı ve Şimşek Bekir, 2005) bu bulguyu desteklemektedir. Fen-edebiyat ve mimarlık-mühendislik fakültelerindeki durum ise bu iki fakültedeki öğrencilerin sosyal ilişkilerdeki tolerans düzeylerinin yüksek olmasıyla alakalı olabilir (Sönmez, 2019). İktisat, ilahiyat ve eğitim fakültesi öğrencilerinin orta düzeydeki arkadaş uyumunda avantajlı olduğuna ilişkin bulgu ise bu bireylerin dışadönük (McCrae ve Costa, 1985) veya sosyal (Siyez, n.d.; Yeşilyaprak, n.d.) kişilik özelliklerine sahip olmalarıyla alakalı olabilir. Gülücü'nün (2017), sosyal kişilik tipi ile muhasebe-finance bölümü arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulgulaması bu görüşü desteklemektedir. İlahiyat fakültesi öğrencileri açısından ise hoşgörü düzeylerinin yüksek olması (Arıcı ve Tokur, 2017) bu durumun bir açıklaması olabilir. En yüksek düzeyde arkadaş ilişkisi uyumu olan grupta Fen ve Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin avantajlı olmasının sebebi ise atanma ve iş bulma konusunda yaşadıkları yoğun kaygıdan (Fırınacı Orman,

2016; Şanlı Kula ve Saraç, 2017) kurtulmak için sosyal ilişkilerde sağlayacakları doyum aracı olarak kullanmaları olabilir.

Akademik uyum becerisine göre yapılan analizlerde yalnızca orta uyum düzeyinde anlamlı bir farklılığın ortaya çıktığı belirlenmiştir. Orta düzeyli akademik uyumda ilahiyat, eğitim ve tıp fakülteleri en avantajlı gruplardır. Eğitim fakültesi öğrencilerinin akademik uyum düzeylerinin yüksek olması genel uyum becerilerinden elde ettikleri motivasyonla akademik başarılar elde etmeleri olabilir (Mercan ve Yıldız, 2011). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin akademik uyumlarının yüksek olma sebebi ise bu öğrencilerin okuldan önce aileleri tarafından dini bilgiler konusunda eğitilmiş olmaları olabilir (Keskin, 2003). Tıp fakültesi öğrencilerinin de çoğunlukla fen lisesi çıkışlı olmaları (Türk, 2018) ve en yüksek yerleşme puanıyla üniversiteye yerleşen kesimde bulunmaları (Alp, 2019) bu durumun bir açıklaması olabilir.

Üniversiteye genel uyum düzeylerine göre yapılan analizlerde İlahiyat Fakültesinin en yüksek düzeyde uyuma sahip öğrencilere sahip olduğu, bunu Tıp ve Eğitim Fakültesi öğrencilerinin izlediği görülmektedir. Fen-Edebiyat ile Mimarlık-Mühendislik Fakülteleri öğrencilerinin ise en düşük düzeyde uyuma sahip olduğu belirlenmiştir. İlahiyat fakültesi öğrencilerinin uyum becerilerinin yüksek olma sebebi atanma oranlarının yüksek olması (MEB, 2017), iş garantisi algılarının yüksek olması (Nazıroğlu, Acuner ve Birinci, 2017) ve dolayısıyla yakın hedeflere uzak hedeflere oranla daha iyi motive olmaları (Lucariello ve diğ., 2016; Stock ve Cervone, 1990) olabilir. Ayrıca dini faaliyetlere katılımın bireyin öz-saygısını (Sherkat ve Reed, 1992), maneviyatınsa zorluklarla mücadele becerisini artırması (Glenn, 2014) bir diğer etken olabilir. İş garantisinin bulunması tıpkı İlahiyat Fakültesi gibi Tıp fakültesi öğrencilerinin uyum becerilerinin artışında da (Alper ve Özdemir, 2004; Köksal, Vehid, Tunçkale, Sipahioğlu ve Özbal, 2014; Yarış, Topbaş, Çan ve Özorun, 2001) etkili olmuş olabilir. Bu fakültele giden öğrencilerin yurt dışında olduğu gibi (Hyppölä ve diğ., 1998) Türkiye’de de en başarılı öğrencilerden seçilmesi (Genç, Kaya ve Genç, 2007) akademik açıdan zaten başarılı olan bu topluluğun birbirine uyum sağlama açısından avantaj yarattığını düşündürmektedir. Bununla birlikte benzer kişilik tipinde olmaları (Vedel, 2016), büyük ölçüde yüksek sosyo-ekonomik gelir düzeyinden gelmeleri (Sarıkoğlu ve diğ., 2003) de uyum sağlamalarını kolaylaştırmış olabilir. Uyum becerisi yüksek grupların aksine bu becerileri düşük olan Mimarlık-Mühendislik ile Fen-Edebiyat fakültesi öğrencilerinin atanma durumlarının daha

kötü olması (Ersan, 2017; Fırıncı Orman, 2016; İlhami ve Oral, 2011) üniversiteye uyum düzeyini düşürmüş olabilir. Ayrıca Fen ve Edebiyat fakültesi öğrencilerinin depresyona karşı eğilimlerinin yüksek olması (Özdel, Bostancı, Özdel ve Oğuzhanoğlu'nun, 2002), geleceğe yönelik kaygılar barındırmaları (Şanlı Kula ve Saraç, 2017) uyum sorunu yaşamalarına sebep olmuş olabilir. Bununla birlikte öğrencilerin barınma (Filiz ve Çemrek, 2006) ve fakülte içerisinde tercih edilen bölümlerin farklılığı gibi bireylerin mutluluk düzeylerine etki eden faktörler de (Sevüktekin, Nargeleçekenler ve Çetin, 2012) uyum becerisi üzerinde etkili olmuş olabilir.

Farklı Üniversiteye Uyum Düzeylerinin, Sınıf Düzeyine Göre Farklaşmasına İlişkin Sonuç Ve Tartışma

Çalışmanın son bölümünde düşük, orta ve yüksek uyum düzeyindeki üniversite öğrencilerinin arkadaş ilişkisinde uyum, akademik uyum ve toplam uyum puanlarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığı sınıanmıştır. Sonuçlar akademik ve genel uyum puanlarında her üç uyum düzeyinde de anlamlı bir farklılaşmanın olmadığını göstermiştir. Bununla birlikte arkadaş ilişkisinde uyum boyutunda orta düzey uyuma sahip öğrenciler arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğu belirlenmiştir. Ayrıca elde edilen bulgular öğrencilerin ilk yıl yüksek olan arkadaş ilişkisinde uyum puanlarının ikinci yıl keskin bir düşüş gösterdiğine, üçüncü yıl aynı şekilde keskin bir yükselişe geçtiğine ve son yıl dengeli bir noktada sabitlendiğine işaret etmektedir. Bu sonuçlara göre üniversiteye gelen öğrencilerin ilk yıl henüz arkadaş çevresini tam olarak belirlememiş olmalarına bağlı olarak uyumlu olduklarına ilişkin bir ön algılarının olduğu, ikinci yıl farklı çevrelerden gelen çok sayıda arkadaşla etkileşime girince anlaşmazlıkların baş gösterdiği ve uyum düzeyinde ani bir düşüş sergilediği düşünülebilir. Üçüncü yıl ilişkisel krizlerin yavaş yavaş çözülmeye başlamasıyla uyum düzeyinin yükselişe geçtiği, dördüncü yılda ise arkadaş çevresinin belirlenmesi ve kabul edilen arkadaşlarla iletişim halinde kalındığı, kriz yaşanan arkadaşlarla iletişimin azaltılmasıyla uyum düzeyinin en uygun seviyede dengelendiği söylenebilir.

Üniversiteye başlanan ilk yıl birçok belirsizliğin olması dolayısıyla öğrenciler üzerinde genelde bir stres bulunsu da bu stres, dönemin sonunda büyük ölçüde azalmaktadır (Olmstead ve diğ., 2012). Gerek evde gerek yurtta kalan

öğrenciler aileden ayrı bir ortamda kalmanın bilgi paylaşımı, olgunlaşma, ölçülü harcamayı öğrenme gibi konularda kendilerini daha öz-güvenli hissettirdiğini ifade etmektedir (Arlı, 2013). Dolayısıyla zaman geçtikçe öğrencilerin birbiriyle olan samimiyet düzeyleri doğal olarak artış göstermekte ve birbirleriyle olan paylaşımları artmaktadır. Bu noktada, artan etkileşimle birlikte anlaşmazlıklar da baş gösteriyor olabilir. Arı (1989) birinci sınıf öğrencileri ile dördüncü sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum durumlarını incelediği çalışmasında birinci sınıf öğrencilerinin uyum puanlarının az farkla da olsa dördüncü sınıf öğrencilerinden yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bununla birlikte Sülek Şanlı da (2015) birinci sınıf öğrencilerinin dördüncü sınıf öğrencilerinden daha yüksek uyuma sahip olduğunu ve ikinci sınıf öğrencilerinin de uyum puanlarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Dolayısıyla her ne kadar bazı çalışmalarda ikinci sınıflar açısından aksi yönde bulgular elde edilmiş olsa da (Aktaş, 1997) ortaya çıkmış olan sonuç bir ve dördüncü sınıflar açısından tutarlıdır. İkinci sınıf düzeyinde ise değişkenlik olduğu görülmektedir. İkinci sınıf düzeyinde elde edilmiş olan bu bulgu ikinci sınıf çöküşü (sophomore slump) olarak adlandırılan durumun gerçekleşmiş olabileceğine işaret etmektedir. Araştırmalarda öğrencinin ikinci yılda yaşadığı memnuniyet düzeyinin, yaşadığı deneyimlerle önemli ölçüde aşağı indiği rapor edilmektedir (Akt. Hurtado ve diğ., 1996). Literatürde ikinci sınıfa gelen öğrencilerin kötü alışkanlıklarında (Blase ve diğ., 2009, s.303) ve psikolojik belirtilerinde (Akt. Deniz, 2014) artış olduğunu belirten bazı çalışmalar bu sorunun varlığını destekler niteliktedir. Ayrıca Piaget'in insan zihninin yeni bir kavrama uyum sağlaması konusunda ileri sürdüğü özümleme ve düzenleme (Piaget, 1955) konusundaki açıklamaları da ortaya çıkan duruma paralellik göstermektedir. Üniversiteye uyuma bu açıdan bakıldığında birey ilk yılında önceki ilişkilerinde sürdürdüğü ilişki şemalarını yeni ortama aktararak özümleme yapmakta, sonrasında bu şemalarla var olan ilişkileri yönetmekte yetersiz kaldığını görerek düzenleme yapmakta ve yeni parametrelere dayalı daha üst bir uyum düzeyine geçmektedir. Sonuç olarak öğrenciler ilk yıl kurdukları ilişkilerin derinleştiği ikinci yılda zihinlerindeki iletişim şemalarının işe yaramasıyla birlikte bir çöküş yaşamış olabilirler. Sonrasında da zaman içerisinde kendilerini ortam dinamiklerine göre düzenlemiş ve uyum düzeylerini yeniden yukarı çıkarmış, bir başka ifadeyle düzenleme ile yeni ve daha üst bir uyum düzeyine geçiş yapmış olabilirler.

Sonuç

Araştırma sonucuna göre kızlar genel olarak üniversiteye daha fazla uyum sağlama becerisine sahiptirler. Fakülteler arası farklılıklar açısından değerlendirme yapıldığında ise üniversiteye uyumun alt basamaklarında farklılaşma olduğu görülmektedir. Örneğin arkadaş ilişkisinde uyum açısından eğitim, fen-edebiyat, mimarlık-mühendislik, iktisat ve ilahiyat fakültesi öğrencilerinin avantajlı olduğu görülmektedir. Tıp fakültesi öğrencileri ise arkadaş ilişkilerinde uyum açısından dezavantajlı konumdadır. Orta düzeyli akademik uyum sergileyebilme açısından ilahiyat, eğitim ve tıp fakültelelerinde öğrenim görmenin avantajlı olduğu belirlenmiştir. Üniversiteye genel uyum sağlama konusunda ise ilahiyat ve tıp fakültesinde öğrenim görmenin avantajlı olduğu tespit edilmiştir. Sınıf düzeyi açısından yapılan değerlendirmelerde en dezavantajlı grubun ikinci sınıfa devam eden öğrenci grupları olduğu belirlenmiştir.

Öneriler

Sonuçlar kız öğrencilerin erkeklere oranla daha yüksek uyum becerisine sahip olduklarını göstermektedir. Dolayısıyla erkek öğrencilerin uyum sağlama açısından risk altındaki grup oldukları düşünülerek erkek öğrencilere yönelik psiko-eğitim programlarının geliştirilmesi, erkek öğrencilerin uyum sorunlarına bağlı olarak yaşayabilecekleri problemlerin önüne geçmeye katkı sağlayacaktır.

Arkadaş ilişkilerindeki uyum sorunlarının en açık olarak görüldüğü grup tıp fakültesi öğrencileridir ve her uyum düzeyinde sorun yaşamakta oldukları görülmektedir. Bu sebeple tıp fakültelerindeki öğrencilerin yoğun ders programlarına destek olabilecek sosyal faaliyetler organize edilmesi ortaya çıkabilecek kişisel sorunların engellenmesine katkı sağlayabilir. Ayrıca arkadaş ilişkilerinde uyum sorunları açısından en riskli grubun ikinci sınıf öğrencileri olduğu görülmektedir. Bu sebeple birinci sınıf öğrencilerine ikinci sınıfta karşılaşılabilecekleri tipik sorun örnekleri hakkında bilgi vermek önleyici rehberlik açısından faydalı olabilir. Bununla birlikte ikinci sınıf öğrencilerine yönelik olarak psikolojik danışma hizmetlerinin yoğunlaştırılması, ortaya çıkan sorunların büyümesine engel olma açısından yarar sağlayabilir.

Akademik ve genel uyum açısından en uyumsuz grubun fen ve edebiyat fakültesi öğrencileri olduğu görülmektedir. Planlanacak eğitsel rehberlik çalışmalarının özellikle fen ve edebiyat fakültesi öğrencileri üzerinde yoğunlaştırılması öğrencilerin genel uyum düzeylerinde de artış sağlamaya yardımcı olabilir.

Sınırlıklar

Bu çalışmanın bazı sınırlıkları bulunmaktadır. Öncelikle çalışma kesitsel niteliktedir. Bu sebeple tek bir zaman diliminde toplanmış olan veriler, üniversiteler ve fakülteler arasında yaşanan tarihsel etkileri yansıtamayabilir. Dolayısıyla bu çalışmanın bulguları, içerisinde bulunduğu zaman diliminin şartlarıyla sınırlıdır. Gelecekte ortaya çıkabilecek olan sosyal-ekonomik ve siyasi koşullar, var olan sonuçların geçerliğini değiştirebilir. Çalışmanın diğer bir sınırlığı tek bir üniversiteden toplanmış olan verilere bağlı olmasıdır. Bu çalışmada Türkiye'nin her bölgesinden gelen öğrencilerin bulunduğu, merkezi bir üniversiteden veri toplanmıştır. Ancak farklı bölgelerdeki üniversitelerden toplanacak verilerle bölgesel koşulların etkilerinin görülebilmesi olanağı elde edilecektir. Bu sebeple gelecek araştırmalarda daha geniş bir örnekleme ve daha fazla sayıda üniversiteden verilerin toplanması, Türkiye'deki Üniversiteye Uyum şartlarının belirlenmesine katkı sağlayacaktır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar tarafından çıkar çatışmasının olmadığı rapor edilmiştir.

Etik Bildirim

Bu çalışma Helsinki Deklerasyon'u çerçevesince gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar gönüllü olarak çalışmaya dâhil edilmiş, bilgilendirilmiş ve tüm katılımcılardan onay alınmıştır.

EXTENDED ABSTRACT

**Which Students Are More Adjusted? Examination
Of University Adjustment In Terms Of Some
Demographic Factors**

*

Evren Erzen – Nilüfer Özabacı
Artvin Çoruh Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi

Students who are entitled to attend universities, whose number is increasing day by day, face various problems. Mental illnesses caused by these problems have the potential to negatively affect the academic future of students. On the other hand, students who can adapt to the social environment and academic studies of the university seem more advantageous in terms of dealing with these problems. Therefore, it is important to investigate the variables that affect the adjustment to university. For this reason, in this study, it was discussed whether the adjustment level of university students to the higher education institution they study caused differentiation according to the variables of gender, faculty and class level.

In previous studies, it is seen that different variables that affect adjustment to the university were examined. Among these studies, there are also those conducted with demographic variables. However, no study was found on individuals with different levels of adjustment to university. In this study, it was examined whether low, medium or high level of adjustment to university differs according to gender, faculty and class level. In this way, it was tried to determine in which student population the adaptation problems existed and for what reason.

In this study, the adjustment to university is dependent; the variables of gender, faculty and grade level were determined as independent variables. In this study prepared in a correlational design, 992 students selected from a universe of 21,876 registered undergraduate students enrolled in a university took part as participants. 377 of the participants are male (38%), 615 of them are female (62%). In addition, 223 of the participants (22.5%) are in the first grade, 306 in the second (30.8%), 262 in the third (26.4%) and 201 in the fourth

grade (20.3%). On the basis of faculties, 170 (17.1%) of the students were science and letters, 154 (15.5%) were medical faculties, 124 (12.5%) were engineering and architecture, 178 (17.9%) were economics and administrative sciences, 193 (19.5%) of theology and 173 (17.4%) of education faculty students.

The University Adjustment Scale and personal information form developed by the researcher within the scope of the study were used in the study. The scale, which handles the adjustment skills of university students with two sub-dimensions as Friendship Adjustment and Academic Adjustment, is 5-point Likert type and has 11 items. Confirmatory factor analysis values obtained for the validity of the scale are $\chi^2 / sd = 1.41$, RMSEA = .04, GFI = .95, CFI = .98 and NNFI = .97. The Cronbach Alpha coefficients for the reliability of the scale are .83 for the Friendship adjustment dimension, .82 for the Academic adjustment dimension and .82 for the whole scale. The adjustment levels in the study were determined using standard deviation and average values.

The results show that female students have an advantage over male students in terms of adjustment to university. When evaluating according to the type of faculty attended, it is seen that the students of some faculties are advantageous. These advantages are as follows: In terms of friendship adjustment, faculties of education, economics and administrative sciences, theology, engineering and architecture, science and letters; theology, education and medical faculties in terms of academic adjustment; in terms of general adaptation to the university, students of theology and medical faculties are advantageous. Analyzes in terms of grade levels show that the second grade students are in the risk group in terms of friendship adjustment, and the potential of second grade students to experience adjustment problems is higher than other grade levels.

In the data related to the gender variable, which is the first finding of the study, the reason why females are more advantageous than boys in terms of adapting to university may be that girls benefit more from social support facilities compared to boys. (Cheung and Sim, 2017; Çebi, 2009; Diaz and Bui, 2017; Kartal and Çetinkaya, 2009; Milner, Krnjacki and LaMontagne, 2016; Orman, 2016; Sayar, 2006; Sever, 2015; Yalın, 2007).

Considering the faculty variable, which is the second finding of the study, it is seen that the students of the Faculty of Theology are advantageous in

both academic and general adaptation to the university. In addition, education faculty students seem to be advantageous in academic adjustment, and medical faculty students in general adjustment to the university. The fact that education faculty students are advantageous in terms of adaptation may be related to the low hopelessness level of the education faculty students (Şahin, 2009) and their tendency to adapt (Erdoğan, Şanlı, and Şimşek Bekir, 2005). The finding that theology and education faculty students are advantageous in middle-level friendship adjustment may be related to the fact that these individuals have extroverted (McCrae and Costa, 1985) or social (Siyez, n.d.; Yeşilyaprak, n.d.) personality traits. Many different factors may have influenced the students of theology faculty to be more compatible. Higher appointment rates (MEB, 2017), higher perception of job guarantee (Nazıroğlu, Acuner, and Birinci, 2017), better motivation to close goals than distant ones (Lucariello et al., 2016; Stock and Cervone, 1990), participation in religious activities to increase self-esteem of the individual (Sherkat and Reed, 1992), and spirituality to increase the ability to cope with difficulties (Glenn, 2014) could be among these reasons. Advantages about appointment and job guarantee may have contributed to the high level of adjustment of medical faculty students, just like the students of the faculty of theology (Alper & Özdemir, 2004; Köksal, Vehid, Tunçkale, Sipahioğlu and Özbal, 2014; Race, Topbaş, Çan & Özorun, 2001).

In the examination made according to the grade level, which is the last finding of the study, it was found that the friendship adjustment was the lowest in the second grade and the highest in the third grade. According to these results, it can be thought that the students who came to the university had a pre-perception that they were compatible due to the fact that they had not yet determined their circle of friends in the first year, and that when they interacted with a large number of friends from different backgrounds in the second year, disagreements occurred and the level of adjustment decreased suddenly. It can be said that in the third year, the level of adaptation started to increase with the gradual resolution of the relational crises, and in the fourth year, the level of adjustment was balanced at the optimum level by determining the circle of friends and staying in contact with the accepted friends, and reducing the communication with the friends who experienced the crisis.

Kaynakça / References

- Alp, D. (2019). *2019 en iyi liseler sıralaması*. <https://egezegegen.com/egitim/turkiyenin-en-iyi-liseleri-siralaması/>
- Aktaş, Y. (1997). Üniversite öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi: uzunlaşmasına bir çalışma. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 107-110.
- Aladağ Bayrak, Ö., ve Bülbül, T. (2013). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin yükseköğretim yaşamına uyum düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 3(2), 6-20.
- Alper, Z., ve Özdemir, H. (2004). Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesini tercih eden öğrencilerin kimi sosyo-demografik özellikleri ve mesleğe bakış açıları. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(2), 93-96.
- Altunay, A. (2010). *Hemşirelik öğrencilerinin üniversiteye uyumunda problem çözmeye dayalı psikoeğitim programının etkinliğinin değerlendirilmesi*.
- Alver, B. (1998). *Bireylerin uyum düzeyleri ile empatik becerileri arasındaki ilişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum, Atatürk Üniversitesi.
- Arı, R. (1989). *Üniversite öğrencilerinin baskın ben durumları ile bazı özlük niteliklerinin ben durumlarına, atılganlık ve uyum düzeylerine etkisi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara, Hacettepe Üniversitesi.
- Arcı, İ., ve Tokur, B. (2017). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin tanrı algıları ve hoşgörü eğilim düzeyleri arasındaki ilişki. *Turkish Studies*, 12(10), 31-48.
- Arlı, E. (2013). Barınma yerinin üniversite öğrencilerinin kişisel ve sosyal gelişim ve akademik başarı üzerindeki etkilerinin odak grup görüşmesi ile incelenmesi. *Journal of Higher Education and Science*, 3(2), 173. <https://doi.org/10.5961/jhes.2013.073>
- Bernier, A., Larose, S., Biovin, M., ve Soucy, N. (2004). Attachment state of mind: Implications for adjustment to college. *Journal of Adolescent Research*, 19(6), 783-806. <https://doi.org/10.1177/0743558403260096>
- Blase, S. L., Gilbert, A. N., Anastopoulos, A. D., Costello, E. J., Hoyle, R. H., Swartzwelder, H. S., ve Rabiner, D. L. (2009). Self-reported ADHD and adjustment in college: cross-sectional and longitudinal findings. *Journal of Attention Disorders*, 13(3), 297-309. <https://doi.org/10.1177/1087054709334446>
- Bökeoğlu, Ö. Ç. (2007). Analysis of university students' views about the quality of faculty life using various variables. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 40(2), 179-204.
- Brizendine, L. (2014a). *Erkek beyni* (4th ed.). Say.
- Brizendine, L. (2014b). *Kadın beyni* (12th ed.). Say.

- Bülbül, T., ve Güvendir, M. A. (2014). Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin yükseköğretim yaşamına uyum düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 397–418.
- Çebi, E. (2009). *University students' attitudes toward seeking psychological help: Effects of perceived social support, psychological distress, psior help-seeking experience and gender*.
- Cheung, H. S., ve Sim, T. N. (2017). Social support from parents and friends for Chinese adolescents in Singapore. *Youth & Society*, 49(4), 548–564. <https://doi.org/10.1177/0044118X14559502>
- Creswell, J. W. (2012). Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research. In *Educational Research* (Vol. 3).
- Darlow, V., Norvilitis, J. M., ve Schuetze, P. (2017). The relationship between helicopter parenting and adjustment to college. *Journal of Child and Family Studies*, 26(8), 2291–2298. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0751-3>
- Deniz, A. Ç. (2014). Üniversite gençliğinin uyum sağlama süreçleri: Bir bibliyografya denemesi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 99–121.
- Diaz, T., ve Bui, N. H. (2017). Subjective well-being in Mexican and Mexican American women: The role of acculturation, ethnic identity, gender roles, and perceived social support. *Journal of Happiness Studies*, 18(2), 607–624. <https://doi.org/10.1007/s10902-016-9741-1>
- Dost, M. T. (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 132–143.
- Erdoğan, S., Şanlı, H. S., ve Şimşek Bekir, H. (2005). Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 479–496.
- Filiz, Z., ve Çemrek, F. (2006). Üniversite öğrencilerinin barınma sorunlarının uygunluk analizi ile incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 207–224.
- Fırıncı Orman, T. (2016). A study on employment worries of philosophy teacher candidates at Gazi University. *Eurasian Education & Literature Journal* 2016, 5(April), 24–36.
- Genç, G., Kaya, A., ve Genç, M. (2007). İnönü Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(14), 49–63.
- Glenn, C. T. B. (2014). A bridge over troubled waters: Spirituality and resilience with emerging adult childhood trauma survivors. *Journal of Spirituality in Mental Health*, 16(1), 37–50. <https://doi.org/10.1080/19349637.2014.864543>

- Gökkaya, M. (2016). *Bir grup üniversite öğrencisinde sosyal kaygı, depresyon ve anne-baba tutumları ile mükemmeliyetçilik eğilimleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi.*
- Gómez, E., Alfredo, U., ve Glass, C. R. (2014). International student adjustment to college: Social networks, acculturation, and leisure. *Journal of Park and Recreation Administration*, 32(1), 7–25.
- Güçlü, N. (1995). Yabancı öğrencilerin uyum problemleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16, 101–110.
- Gülücü, H. (2017). *Üniversite öğrencilerinin meslek ve kariyer seçimi ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki: İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencileri üzerine bir araştırma.*
- Halamandaris, K. F., ve Power, K. G. (1997). Individual differences, dysfunctional attitudes, and social support: A study of the psychosocial adjustment to university life of home students. *Personality and Individual Differences*, 22(I), 93–104. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(96\)00175-4](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(96)00175-4)
- Hinkle, S. E. (2004). *Making the transition: The adjustment experiences of first-year students attending a pre-college academic.*
- Hum, E. S. (Emily), ve Falci, C. (2016). Gender differences in social support and physical health. *UCARE Research Products*. içinde <https://doi.org/10.1037//0278-6133.10.2.102>
- Hurtado, S., Carter, D. F., ve Spuler, A. (1996). Latino student transition to college: Assessing difficulties and factors in successful college adjustment. *Research in Higher Education*, 37(2), 135–157. <https://doi.org/10.1007/BF01730113>
- Hyppölä, H., Kumpusalo, E., Neittaanmäki, L., Mattila, K., Virjo, I., Kujala, S., Luhtala, R., Halila, H., ve Isokoski, M. (1998). Becoming a doctor - Was it the wrong career choice? *Social Science and Medicine*, 47(9), 1383–1387. [https://doi.org/10.1016/S0277-9536\(98\)00208-1](https://doi.org/10.1016/S0277-9536(98)00208-1)
- İkiz, F. E., Asıcı, E., Savcı, M., ve Yörük, C. (2015). Problemlerli internet kullanımı ile üniversite yaşamına uyum ilişkisi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 34–50. <https://doi.org/10.14686/buefad.v4i1.1082000151>
- İlhami, B., ve Oral, B. (2011). Self-efficacy perceptions regarding teaching profession: The case of faculty of science, letters, theology and fine arts graduates attending pedagogic formation program. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 1–18.
- Kalsner, L., ve Pistole, M. C. (2015). College adjustment in a multiethnic sample: Attachment, separation-individuation, and ethnic identity. *Journal of College Student Development*, 44(1), 92–109. <https://doi.org/10.1353/csd.2003.0006>

- Karahan, F., Sardoğan, M. E., Özkamalı, E., ve Dicle, A. N. (1999). Üniversite 1. sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin sosyokültürel etkinlikler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi*, 2(30), 63–72.
- Karahan, F., Sardoğan, M., Özkamalı, E., ve Dicle, A. N. (2005). Üniversite öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum düzeylerinin denetim odağı ve atılganlık düzeyleri açısından incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 6–15.
- Kartal, A., ve Çetinkaya, B. (2009). Yüksekokul öğrencilerinin algılanan sosyal destek durumları ve sosyal desteği etkileyen faktörler. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4(12), 3–20.
- Keskin, M. Y. (2003). Fırat Üniversitesi ilahiyat fakültesi öğrencilerinin sosyokültürülen ve ekonomik tabanı. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), 309–330.
- Keskiner, P. (2012). *The relationship between parental acceptance and children's psychological adjustment in the context of parental power and prestige in a Turkish sample*. <https://doi.org/10.1007/s13398-014-0173-7.2>
- Köksal, S., Vehid, S., Tunçkale, A., Sipahioğlu, F., ve Özbal, A. N. (2014). Cerrahpaşa Tıp Fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimi ve mezuniyet sonrası ile ilgili tutumları. *Elektronik Cerrahpaşa Tıp Dergisi*, 30(4), 1–11.
- Leong, F. T. L., Bonz, M. H., Zachar, P., Leong, F. T. L., Bonz, M. H., ve Zachar, P. (2017). Coping styles as predictors of college adjustment among freshmen. *Counseling Psychology Quarterly*, 5070(1). <https://doi.org/10.1080/09515079708254173>
- Lodico, M. G., Spaulding, D. T., ve Voegtler, K. H. (2006). *Methods in educational research: From theory to practice*. <http://books.google.com/books?id=G9D81mh9xCAC&pgis=1>
- Lucariello, J. M., Nastasi, B. K., Anderman, E. M., Dwyer, C., Ormiston, H., ve Skiba, R. (2016). Science supports education: The behavioral research base for psychology's top 20 principles for enhancing teaching and learning. *Mind, Brain, and Education*, 10(1), 55–67. <https://doi.org/10.1111/mbe.12099>
- McCrae, R. R., ve Costa, P. T. (1985). Updating Norman's "Adequate Taxonomy": Intelligence and personality dimensions in natural language and in questionnaires. *Journal of Personality and Social Psychology*, 49(3), 710–721. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.49.3.710>
- MEB. (2017). 2017 yılı sözleşmeli öğretmenlik sözlü sınavında başarılı olan adayların öğretmen atama sonuçları ve taban puanları. http://ikgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/19201403_2017_1_S_ALAN_BAZLI_TABAN_PUANLAR.zip

- Mercan, Ç. S., ve Yıldız, S. A. (2011). Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin üniversiteye uyum düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 135-154.
- Milner, A., Krnjacki, L., ve LaMontagne, A. D. (2016). Age and gender differences in the influence of social support on mental health: a longitudinal fixed-effects analysis using 13 annual waves of the HILDA cohort. *Public Health*, 140, 172-178. <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2016.06.029>
- Murray-Harvey, R., ve Slee, P. T. (2010). School and home relationships and their impact on school bullying. *School Psychology International*, 31(3), 271-295. <https://doi.org/10.1177/0143034310366206>
- Nazıroğlu, B., Acuner, H. Y., ve Birinci, A. (2017). DKAB ve İHL meslek dersleri öğretmenlerinin insan doğasına ilişkin tutumları. *Hitit University Journal of Social Sciences Institute*, Year 10(1), 471-502. <http://dx.doi.org/10.17218/hititsosbil.285112>
- Olmstead, S. B., Roberson, P. N. E., ve Fincham, F. D. (2012). Early psychological distress is a precursor to college men's later academic and social adjustment. *College Student Journal*, 53-59.
- Orman, Y. (2016). *Lise öğrencilerinde algılanan sosyal destek ile psikolojik dayanıklılık arasındaki ilişkinin incelenmesi: Başakşehir Örneği*.
- Özdel, L., Bostancı, M., Özdel, O., ve Oğuzhanoglu, N. K. (2002). Üniversite öğrencilerinde depresif belirtiler ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 3, 155-161.
- Öztemel, K. (2010). Teknik eğitim fakültesi öğrencilerinin uyum düzeylerinin incelenmesi. *Politeknik Dergisi*, 13(4), 319-325.
- Piaget, J. (1955). The construction of reality in the child. *Psychological Bulletin*, 52(1955), 526-528. <https://doi.org/10.1037/h0039645>
- Reyes, W. (2011). *Ethnic identity, cultural congruity, and styles as factors influencing college adjustment among first and second year Latino students*.
- Rienties, B., Beusaert, S., Grohnert, T., Niemantsverdriet, S., & Kommers, P. (2012). Understanding academic performance of international students: The role of ethnicity, academic and social integration. *Higher Education*, 63(6), 685-700. <https://doi.org/10.1007/s10734-011-9468-1>
- Sadıkoglu, G., Özçakır, A., Uncu, Y., Alper, Z., Özdemir, H., ve Bilgel, N. (2003). Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni 2001 yılında tercih eden öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri. *Türkiye Klinikleri Tıp Bilimleri Dergisi*, 23(2), 14-17.

- Şahin, C. (2009). Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 271–286.
- Şahin, C., ve Tunçel, M. (2008). Sınıf öğretmenliği ve beden eğitimi öğretmenliğinde öğrenim gören öğrencilerin psikososyal uyum düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi*, 9(2), 45–50.
- Sancar, S. (2014). *Türk modernleşmesinin cinsiyeti: Erkekler devlet, kadınlar aile kurar* (Üçüncü). İletişim.
- Sánchez, B., Colón, Y., ve Esparza, P. (2005). The role of sense of school belonging and gender in the academic adjustment of Latino adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 34(6), 619–628. <https://doi.org/10.1007/s10964-005-8950-4>
- Şanlı Kula, K., ve Saraç, T. (2017). Fen edebiyat fakültesi öğrencilerinin kaygı ve umutsuzluklarının incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(2), 14–29.
- Sayar, M. (2006). *A longitudinal study of the relationship between social support and psychological support and psychological well-being of adolescents from low socioeconomic status*.
- Sever, G. (2015). *Lise öğrencilerinin madde kullanma eğilimlerinin algılanan sosyal destek ve riskli davranışlarla ilişkisinin incelenmesi*.
- Sevüktekin, M., Nargeleçekenler, M., ve Çetin, I. (2012). Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik profil araştırması. *Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi*, XXXI(2), 99–128.
- Sherkat, D. E. ve Reed, M. D. (1992). The effects of religion and social support on self-esteem and depression among the suddenly bereaved. *Social Indicators Research*, 26(3), 259–275.
- Siyez, D. (n.d.). *John L. Holland ve kişilik tipleri*. Retrieved August 4, 2019, from kisi.deu.edu.tr/didem.siyez/john_holland.ppt
- Sönmez, Ö. A. (2019). Üniversite öğrencilerinin tolerans düzeylerinin farklı değişkenlerle ilişkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 41, 302–316.
- Stock, J., & Cervone, D. (1990). Proximal goal-setting and self-regulatory processes. *Cognitive Therapy and Research*, 14(5), 483–498. <https://doi.org/10.1007/BF01172969>
- Sülek Şanlı, G. (2015). *Üniversite öğrencilerinin psikososyal gelişim düzeyinin üniversiteye uyumla ilişkisi*.

- Thomas, D. M., Love, K. M., Roan-Belle, C., Tyler, K. M., Brown, C. L., ve Garriott, P. O. (2016). Self-efficacy, motivation, and academic adjustment among African American women attending institutions of higher education. *The Journal of Negro Education*, 78(2), 159–171.
- Türk, E. (2018). Fen lisesi öğrencileri üstün yetenekli mi? *Milli Eğitim*, 1, 437–444.
- Vedel, A. (2016). Big Five personality group differences across academic majors: A systematic review. *Personality and Individual Differences*, 92, 1–10. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.12.011>
- Yalım, D. (2007). *Üniversite birinci sınıf öğrencilerinin uyumu: Psikolojik sağlık, başa çıkma, iyimserlik ve cinsiyetin rolü.*
- Yarış, F., Topbaş, M., Çan, G., ve Özorun, Y. (2001). Karadeniz Teknik Üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin tıp eğitimi hakkındaki düşünceleri. *Journal of Experimental and Clinical Medicine*, 18(4), 233–241.
- Yeşilyaprak, B. (n.d.). *Özellik - Faktör ve Holland'ın kuramları.* <http://birimler.dpu.edu.tr/app/views/panel/ckfinder/userfiles/74/files/belgeler/mesleki-gelisimkuramlari.pdf>
- YÖK. (2019a). *Yükseköğretim kontenjan, tercih ve yerleşme istatistikleri (2018 YKS).* <https://yokatlas.yok.gov.tr/meslek-lisans.php?b=10206>
- YÖK. (2019b). *Yükseköğretim kontenjan, tercih ve yerleşme istatistikleri (2018 YKS).* <https://yokatlas.yok.gov.tr/meslek-lisans.php?b=10098>
- Yusoff, Y. M. (2012). Self-Efficacy, perceived social support, and psychological adjustment in international undergraduate students in a public higher education Institution in Malaysia. *Journal of Studies in International Education*, 16(4), 353–371. <https://doi.org/10.1177/1028315311408914>

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Erzen, E. ve Özabacı, N. (2021). Hangi öğrenciler daha uyumlu? üniversiteye uyumun bazı demografik faktörlere göre incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33), 447-476. DOI: 10.26466/opus.773534